

**PROGRAM MANAGERIAL PENTRU FUNCȚIA DE DIRECTOR AL
DEPARTAMENTULUI DE ISTORIE**

Preambul

Candidatura mea la funcția de Director al Departamentului de Istorie se întemeiază pe experiența dobândită în ultimul deceniu, când am participat la întocmirea statelor de funcțiuni și a planurilor de învățământ ale Facultății din partea „colectivului” de istorie modernă, în calitate de membru al Consiliului Facultății și al Consiliului Departamentului. În acest context, m-am familiarizat cu atribuțiile și responsabilitățile aferente acestei funcții, colaborând foarte bine cu domnii profesori Mihai Cojocariu și Laurențiu Rădvan, a căror manieră de lucru, bazată pe dialog și relații colegiale armonioase, îmi doresc să fie continuată. Susținerea oferită de către membrii „colectivului” de istorie modernă a reprezentat un argument în plus, important în decizia de a-mi asuma această candidatură.

Pe parcursul celor două decenii de activitate didactică și de cercetare, m-am străduit să răspund înaltelor exigențe academice ale unei facultăți cu o bogată tradiție didactică și științifică, de care mă leagă nu doar cărțile citite și cursurile audiate, ci și prețioasa amintire a profesorilor facultății în care m-am format ca student și, apoi, ca tânăr universitar. Am încercat în toți acești ani să îmi asum responsabilități în Catedra și, ulterior, în „colectivul” din care am făcut parte, să contribui la bunul mers al instituției, prin acoperirea programului didactic în situații dificile, susținerea activităților integrate sau conexe acestuia (licențe, disertații, lucrări de gradul I, întocmirea de dosare ARACIS pentru înființarea sau acreditarea unor specializări etc.). Nu am spus vreodată „nu” atunci când implicarea mi-a fost solicitată. Am pledat mereu pentru buna colaborare cu membrii celorlalte „colective” în sensul sprijinirii activității didactice prin intermediul unor cursuri/seminarii din statul de funcțiuni aferente „colectivului” de istorie modernă. Respectul față de Facultate ca instituție, față de conducerea acesteia, față de corpul profesoral, fie că a fost vorba de foștii mei profesori, fie de colegii din aceeași generație sau mai tineri, a reprezentat un reper esențial în conduita mea cotidiană. Înțeleg prin aceasta promovarea unor relații profesionale și personale bazate pe dialog, colegialitate și cordialitate, dar care nu exclude adaptarea la un climat de dezvoltare și ierarhie a competențelor, rezultat din realizările profesionale ale fiecăruia, dialog intelectual și confruntare de idei.

Un prim element important pe care mi-l asum prin această candidatură este legat de colaborarea loială cu Decanul și Consiliul profesoral al Facultății. Decanul, Prodecanul și Directorul de Departament formează o echipă în conducerea executivă a facultății, iar Consiliul profesoral al Facultății este organul de decizie. Prevederile din *Regulamentul general de organizare și funcționare a UAIC* plasează departamentele în interiorul facultăților, ca structuri ale acestora, responsabilitatea conducerii Facultății revenind Decanului și Consiliului profesoral. De aceea, acest program „managerial” nu poate pleca decât de la ideea armonizării cu programul managerial al Decanului, domnul profesor Lucrețiu Bârliba. De altfel, această abordare se înscrie în logica bunelor practici din facultatea noastră, fie că a fost vorba de domnii profesori Alexandru-Florin Platon (Decan) și Mihai Cojocariu (Director departament) sau de domnii profesori Petronel Zahariuc (Decan) și Laurențiu Rădvan (Director departament).

Un al doilea aspect relevant, care este în acord cu personalitatea mea, vizibil în anii petrecuți împreună în facultate, se referă la maniera de a lua decizii. Întocmirea planurilor de învățământ și a statelor de funcțiuni, principalele responsabilități ale Directorului de Departament, necesită o colaborare fertilă și bine structurată cu reprezentanții „colectivelor” în Consiliul profesoral și Consiliul departamentului, consultarea cu Decanul facultății și respectarea unor *criterii precise, stabilite de conducerea instituției și aprobate de Consiliul profesoral*. După părerea mea, aceasta este cea mai bună cale pentru ca eventualele modificări în planurile de învățământ, așezarea normelor didactice în funcție de competențele științifice și proiectul de carieră universitară ale fiecărui membru al corpului profesoral, pregătirea posturilor didactice scoase la concurs să întrunească adeziunea colectivului facultății noastre.

M-am simțit mereu atașat de tradiția facultății și de o anumită atmosferă intelectuală și umană descoperită la Facultatea de Istorie în anii de formare universitară. Chiar cu riscul de a părea „conservator”, cred că trebuie să ne raportăm în continuare la această tradiție. Spre exemplu, una din problemele importante pentru facultatea noastră este legată de prezumtiva regândire a planurilor de învățământ la modulul de licență, a structurii cursurilor „mari”, readusă în atenție de unii colegi în discuțiile pe care le-am avut în aceste ultime săptămâni. După părerea mea, această regândire trebuie să integreze tradiția didactică a facultății noastre, legată profund de *prelegerea analitică și studiul critic al istoriei și istoriografiei*, ca elemente fundamentale și perene în timp ale formării unui istoric, indiferent de traseul profesional pe care și-l va alege după absolvire. Susțin ideea ca eventuala reaşezare a planurilor de învățământ să plece de la această premisă esențială și de la respectarea principiului parității în structurarea cursurilor „mari”, care a asigurat în deceniile anterioare echilibrul și buna funcționare a facultății în ansamblu.

Activitatea didactică

În anii de când sunt părtaș la viața academică din Facultatea de Istorie, dar cu certitudine și înainte, activitatea științifică, de cercetare a reprezentat armătura pe care s-a clădit prestigiul și impactul național al facultății noastre, în vreme ce dilemele pe care le-am încercat ca instituție au fost legate de activitatea didactică. Desigur, nu în privința conținuturilor, unde facultății i s-a recunoscut mereu statutul de excelență, ci a organizării, confrunțați permanent cu volatilitatea timpurilor pe care le trăim de două decenii încoace. Este evident că în contextul constrângerilor financiare cu care ne-am obișnuit, existența unor cursuri de istorie a literaturii sau de istorie a filosofiei, ca pe „vremuri”, este greu de închipuit. Subscriu obiectivului asumat de Decanul facultății că prioritatea privind activitatea didactică trebuie să fie „menținerea acreditării la programele de licență și de master deja acreditate” și grija pentru formarea intelectuală și profesională a studenților. Perspectivele pe care facultatea noastră le oferă acestora – pregătirea profesională temeinică și orizontul intelectual -, alături de cunoscutele oportunități de carieră, pot fi îndeplinite în continuare ținând cont de realitățile cu care ne confruntăm și prin accentuarea dialogului cu studenții.

D) În ultimii ani, activitatea didactică se confruntă cu noi provocări, unele dintre ele fiind evidențiate în discuțiile purtate în contextul pregătirii acestui program. Pe de o parte, accesul la baze de date, pagini web cu referate prefabricate și biblioteci digitale a oferit studenților în ultima vreme o sursă alternativă de informare, bogată, dar lipsită deseori de filtre critice. Această practică, devenită în timp o obișnuință, afectează seriozitatea studiului individual și autenticitatea referatelor și a altor materiale prezentate de studenți în cadrul activității didactice. Cred că este necesar să fie găsite *soluții unitare* la nivel de facultate pentru a corija această tendință, atât prin apelul la un program antiplagiat performant la care să aibă acces ușor toți profesorii din facultate, cât și printr-un dialog periodic și organizat cu studenții, corelat programului de limitare a abandonului școlar, aflat în derulare.

Pe de altă parte, nu cred că trebuie să cedăm tendinței – vizibilă în ultima vreme în tot felul de dezbateri publice și favorizată de noile orientări privind rolul digitalizării în activitatea didactică (accentuate pe fondul pandemiei de Covid-19) – de a apela excesiv la metode de sistematizare/standardizare a suporturilor didactice, promovate în spațiul public pe motivul facilitării accesului la informație în condițiile actuale de distanțare fizică, dar și în general. În ultimii ani, activitățile didactice de curs special și seminar s-au dovedit tot mai compatibile cu noile metode didactice asociate utilizării internetului, a materialelor pe suport video sau de tip power point, pentru a stimula interesul studenților. Este o tendință firească, legată de opțiunea

și prioritățile fiecărui profesor, care, asociată cu studiul documentului istoric, poate facilita în timp tranziția de la seminarul clasic către un *seminar de tip laborator, mai bine finanțat*. Cu toate acestea, după părerea mea, rolul prelegerii universitare trebuie să rămână fundamental, în corelație cu tradiția și personalitatea facultății noastre.

Desigur, posibilitățile de informare oferite de internet trebuie utilizate și cred că Directorul de Departament, în virtutea atribuțiilor sale, poate întreprinde demersuri eficiente în acest sens, sub coordonarea Decanului:

1) facilitarea accesului studenților și doctoranzilor la câteva biblioteci virtuale care oferă materiale bibliografice *full text*, în urma propunerilor venite de la profesorii din facultate și pe baza unor criterii stabilite împreună cu Decanul și înaintate spre validare Consiliului facultății.

2) întocmirea unei baze de date stocată într-o rețea de calculatoare aflată într-un spațiu accesibil studenților, doctoranzilor și profesorilor, cuprinzând cărți, studii de specialitate, volume de documente etc., transferate de pe www.digibuc.ro (fosta dacoromanica), în condiții legale privind drepturile de proprietate intelectuală, cu ajutorul unei echipe formată din studenți, cu sprijinul colegilor mai tineri și sub coordonarea Directorului departamentului. După cum știm, platforma www.digibuc.ro funcționează cu mari întreruperi, uneori de ordinul anilor, și bogatul material bibliografic existent pe această platformă poate oferi un suport solid activității didactice și de cercetare din facultate. Studenții implicați pot fi motivați prin acordarea unor certificate de voluntariat (conform legislației și regulamentelor Universității) și prin punctarea acestei activități la acordarea bursei de merit, iar colegii mai tineri pot beneficia de punctaj pentru bursele de performanță academică.

3) biblioteca digitală a Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”, aflată în curs de constituire, cuprinde într-o covârșitoare majoritate material documentar și bibliografic din domeniul studiilor literare. Cu acordul Decanului, Directorul de Departament poate iniția discuții cu direcțiunea Bibliotecii Centrale pentru ca materialul cu profil istoric să își găsească locul cuvenit în această bibliotecă digitală, mai ales în ceea ce privește colecțiile de publicații periodice, carte rară și fondurile de documente nepublicate.

II) În acord cu tradiția și personalitatea facultății noastre, dar și cu obiectivele fundamentale ale procesului didactic, *prelegerile universitare reprezintă un instrument didactic esențial de contextualizare și analiză critică a trecutului* și, după părerea mea, noile metode didactice folosite ar trebui adaptate la profilul prelegerii universitare și nu invers. În acest sens, treptata familiarizare cu platforma de comunicare online Zoom oferă oportunități acceptabile de desfășurare a activității didactice în condițiile prelungirii unor restricții, dictată de pandemie,

în cursul anului universitar următor. Desigur, vor exista anumite complicații de ordin tehnic, dar ele nu sunt insurmontabile, pot fi rezolvate printr-o bună colaborare în cadrul facultății.

Dintr-o perspectivă mai largă, prelegerea universitară, construită pe temeiul experienței didactice și a cercetărilor acumulate în timp, reflectând personalitatea și prestigiul academic al profesorului, reprezintă un prețios capital de cunoaștere și de identitate universitară. Acesta ar putea fi exploatat pe viitor prin mai multe metode, la care mă gândesc în calitate de candidat, dar depind de disponibilitatea profesorilor facultății de a sprijini un asemenea demers:

1) realizarea unui volum de prelegeri universitare reprezentative, de tipul *Prelegeri universitare istorice ieșene*, care poate fi un instrument de popularizare și o oglindă a școlii istorice ieșene actuale, cu impact la nivel național, într-un tiraj însemnat și la una din editurile cu distribuție extinsă. Îmi exprim speranța că la *coordonarea* acestui volum vor dori să contribuie profesorii cei mai apreciați, experimentați și exigenți din facultatea noastră, profund atașați de tradiția facultății și a școlii istorice ieșene.

2) acest volum poate fi folosit și ca punct de plecare pentru o ofertă academică adresată altor facultăți, din universitatea noastră și din alte universități ieșene, mai ales celor cu un echilibru financiar solid, pentru susținerea unor cursuri, eventual cu statut de cursuri facultative, fie de generalități privind istoria românilor și universală, fie de istorie a științei respective. Nu știu în ce măsură această inițiativă ar putea avea succes, dar cred că merită încercat.

3) utilizarea platformei Zoom pentru susținerea unor prelegeri universitare introductive și a unor sesiuni de întrebări și răspunsuri, adresate elevilor de la liceele din țară. Organizarea acestei activități se poate face cu ajutorul Inspectoratelor școlare și al absolvenților noștri, profesori la aceste licee, elevii pasionați urmând a fi astfel atrași către facultatea noastră. Un canal dedicat youtube poate găzdui aceste prelegeri introductive, cu acordul profesorilor care le-au susținut, activitatea putând fi punctată pentru bursele de performanță academică și gradațiile de merit.

III) Înființarea unei *linii de predare în limbi străine* a mai fost propusă, într-o formă sau alta, și în trecut, în discuții din cadrul facultății. După părerea mea, acest demers este util și chiar necesar, dar cred că nu poate fi făcut decât în etape, din cauza dificultăților organizatorice și, mai ales, instituționale, cu referire la cadrul legal și la normele ARACIS, care permit ca ponderea cursurilor facultative în planul de învățământ să fie de maxim 10 %, adică 3-4 cursuri în cazul facultății noastre. Etapele la care m-am gândit, ținând cont de reglementările existente, sunt:

1) inițierea unor cursuri de istorie în limbi străine adresate studenților străini care vin la facultatea noastră prin programul ERASMUS și altor studenți interesați din Universitate, prin

organizarea unui *trunchi comun de 14 săptămâni*, pe baza colaborării celor patru „colective”. Acestea pot fi organizate în cadrul planului de învățământ, trecute în orar cu statutul de *curs facultativ*, susținute pe bază de voluntariat, putând fi punctate *ulterior* la întocmirea dosarelor pentru mobilități ERASMUS și pentru gradațiile de merit. Normarea acestei activități și trecerea sa în statul de funcțiuni nu se poate realiza decât în urma unei propuneri a Decanului, aprobată de Consiliul profesoral, în funcție de strategia facultății și de considerentele de ordin financiar.

Această etapă poate fi de tipul unui experiment pilot, desfășurat doi ani, pentru a observa impactul unei linii de predare în limbi străine. *Existența trunchiului comun în primii doi ani va facilita intensificarea contactelor cu profesori de la Universități partenere în programul ERASMUS. Aceștia vor fi invitați să își desfășoare activitatea didactică specifică programului ERASMUS într-un cadru organizat oferit de trunchiul comun.*

2) identificarea unei specializări de licență în limbi străine, pe baza rezultatelor obținute și a unor discuții în facultate pentru armonizarea punctelor de vedere și găsirea celei mai bune soluții. Experiența altor facultăți de istorie din țară cu specializări în limbi străine poate avea un important rol orientativ. *Colaborarea structurată, într-un context didactic bine organizat, cu profesori de la Universități partenere în programul ERASMUS va da posibilitatea tranziției către un parteneriat instituțional cu una sau două facultăți/departamente de istorie de la Universități partenere ERASMUS, oferind condiții propice consolidării acestui program de licență în limbi străine și apariției unor soluții suplimentare de finanțare.*

3) După trei ani, la absolvirea primei generații de studenți ai acestei specializări să se înființeze o specializare de master în limbi străine, ce să continue activitatea de la specializarea de licență, cu participarea în continuare a unor profesori de la Universități partenere ERASMUS și să se caute soluții în același context instituțional pentru reluarea activității de doctorat în cotelă, dacă profesorii conducători de doctorat de la facultatea noastră vor dori acest lucru, pe baza legislației și a regulamentelor în vigoare.

IV) *Problema masterului didactic.* În urma discuțiilor cu profesorii din facultate, cărora le mulțumesc pentru timpul acordat, disponibilitatea la dialog, atitudinea colegială și ideile împărtășite, s-a desprins cu claritate faptul că *înființarea masterului didactic la Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic* este privită cu serioase rezerve, în baza unor argumente referitoare la coerența activității didactice, dar și a celei de cercetare:

1) masteratele facultății oferă o solidă aprofundare a studiilor de specialitate conturate în timpul studiilor de licență, o îmbogățire a culturii istorice și o evidentă perfecționare în cunoașterea metodologiei cercetării istorice. Acestea sunt necesare nu doar pentru viitorii cercetători, ci și pentru absolvenții care aleg cariera didactică în învățământul preuniversitar,

căroră le asigură *formația istorică critică*, indispensabilă pentru o prestație la catedră bazată pe cunoștințe solide și spirit analitic. Masterul didactic, în forma în care este gândit prin experimentul pilot, dacă va fi introdus la *Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic*, întrerupe drumul firesc al formării profesionale a absolvenților studiilor de licență. Masterul didactic nu vine în completarea acestei perfecționări, așa cum sunt modulele psihopedagogice actuale, ci ca alternativă la masterele de specialitate, ceea ce va afecta în mod serios pregătirea de specialitate a absolvenților care aleg cariera didactică.

2) în forma preconizată, masterul didactic întrerupe contactul absolvenților valoroși care doresc atât o carieră didactică în preuniversitar, cât și frecventarea școlii doctorale, cu studiul de specialitate și cu profesorii facultății, în varianta în care planul de învățământ al masterului didactic ar cuprinde în proporție covârșitoare ore de pregătire psihopedagogică.

Cu toate acestea, în opinia mea, asumată prin acest program, atitudinea facultății față de perspectiva obligativității masterului didactic în următorii ani ar trebui să fie una *activă*, de *pregătire a adaptării la această probabilă realitate*. Facultatea noastră nu poate influența funcționarea obligatorie a masterului didactic decât prin gesturi de solidaritate firești cu alte facultăți cu profil didactic din Universitate și din țară. Însă, după cum știm, decizia aparține Ministerului Educației și este una politică ! În schimb, planul de învățământ al acestui master didactic, stabilit prin O.M. nr. 4524/2020, *poate și trebuie rediscutat*. În momentul de față, conform metodologiei anexată acestui ordin, raportul din schema de plan de învățământ dintre disciplinele cu profil psihopedagogic și cele de specialitate este în proporție de peste 80% în favoarea celor dintâi.

Din cele cinci obiective stabilite prin O.M. nr. 4524/2020, două (c și d) au legătură nemijlocită cu pregătirea de specialitate, fără ca această pondere și ideea complementarității între componenta didactică și cea de specialitate să fie respectate în structura schemei planului de învățământ. Același ordin permite ca una sau mai multe facultăți să organizeze acest master, iar schema planului de învățământ include mai multe discipline opționale și facultative de specialitate (specializarea principală și specializarea secundară) a căror pondere concretă este lipsită de claritate. În condițiile unei eventuale reconfigurări a schemei planului de învățământ, astfel încât componenta de specialitate să aibă o acoperire de minim 40%, și pe baza sistemului creditelor transferabile, cred că în viitor ar fi utilă o discuție aplicată despre eventualitatea ca un master didactic, *dacă va deveni obligatoriu*, să fie înființat la facultatea noastră (specializare principală), în colaborare cu o altă facultate (specializare secundară). Desigur, în acest moment și în lumina reglementărilor în vigoare, soluția pentru facultatea noastră, desprinsă din discuțiile avute cu majoritatea colegilor, nu poate fi decât neangajarea în acest experiment pilot, însoțită

de implicarea în demersurile care solicită renunțarea la acest proiect ministerial sau modificarea substanțială a acestuia.

Activitatea de cercetare

Responsabilitățile Directorului de Departament în „managementul cercetării”, așa cum prevede *Regulamentul general de organizare și funcționare a UAIC*, vor fi stabilite de Decanul facultății, în urma distribuției sarcinilor executive la nivelul echipei de conducere și pe baza programului managerial asumat de Decan. În completarea ideilor prezente în acest program managerial, Consiliul departamentului poate fi mandatat să propună o strategie privind proiectele de cercetare depuse în cadrul competițiilor de cercetare doctorală și „tinere echipe” organizate de UEFISCDI, pentru a contribui la creșterea șanselor de succes ale acestor proiecte. Această strategie nu urmărește să afecteze în vreun fel autonomia cercetării, ci să ofere colegilor mai tineri un fel de „ghid intern al aplicantului”, util în gestionarea procedurilor și cerințelor specifice proiectelor UEFISCDI, pe baza bogatei experiențe a profesorilor care au aplicat cu succese repetate la concursurile de proiecte în anii din urmă.

În același context al „managementului cercetării”, un sistem unitar, organizat, instituțional, de distribuire la Biblioteci universitare din străinătate a cărților, volumelor de studii și de documente publicate de profesorii facultății și-ar putea dovedi utilitatea. Lista bibliotecilor universitare din KVK o cunoaștem cu toți, dar un efort de echipă, pe baza unor proceduri unitare la nivel de facultate, va asigura o prezență mai consistentă a publicațiilor în aceste biblioteci. Impedimentele legate de finanțarea acestei activități pot fi depășite fie prin obținerea unor sponsorizări fie a unor resurse financiare de la nivelul instituțiilor locale, mai ales că nu presupune costuri deosebite.

De asemenea, în vederea „publicării unei reviste studențești”, Consiliul departamentului și-ar putea asuma, cu acordul Decanului și al Consiliului profesoral, organizarea unei sesiuni naționale de comunicări studențești, o dată la doi sau trei ani, de natură a stimula apariția acestei reviste. În ceea ce privește revistele Facultății, voi fi pregătit să îmi asum responsabilitățile convenite împreună cu Decanul și Prodecanul pentru bunul mers al acestora și pentru derularea procedurilor de indexare în bazele de date internaționale. În ceea ce privește mediul economic, am observat că în ultima vreme se constată o revigoare a turismului organizat ghidat și, drept urmare, au apărut mai multe societăți comerciale în Iași structurate ca școli de ghizi turistici, care se confruntă cu probleme serioase în instruirea istorică a cursanților. Cred că putem gestiona o colaborare reciproc avantajoasă cu aceste societăți, folosind expertiza de cercetare și

cu speranța atragerii unor noi masteranzi la masterul de Patrimoniu și turism cultural, pe baza unor demersuri stabilite împreună cu Decanul.

În încheiere, îmi exprim gratitudinea față de Dumneavoastră, profesorii și cercetătorii Facultății de Istorie, pentru colegialitatea dovedită în viața de facultate, să vă asigur că voi fi manifesta în continuare respect, cordialitate și disponibilitate la dialog în relația cu fiecare dintre Dumneavoastră.

3.08.2020

Conf. univ. dr. Cristian Ploscaru

